

توجه: استفاده از کتاب، جزوه، اسلایدهای درس، اینترنت و مشورت در حین امتحان غیر مجاز است و تقلب محسوب می‌شود.

نمره امتحان از ۱۱۰ نمره است و برای کامل شدن باید ۱۰۰ امتیاز کسب کنید.

سوال ۱ سوالات پاسخ کوتاه (۲۸ نمره)

در هر یک از موارد زیر درست یا غلط بودن آن را مشخص کنید و حداکثر در ۲ جمله به صورت مختصر علت را توضیح دهید. (هر مورد ۴ نمره)

- با افزایش داده‌های آموزشی می‌توان خطای بایاس را کاهش داد.
- با اضافه کردن منظم‌ساز^۱ به تابع هزینه، خطای بایاس افزایش و خطای واریانس کاهش می‌یابد.
- با استفاده از الگوریتم ID3 برای ساخت درخت تصمیم، درخت بهینه (کم ارتفاع‌ترین درخت) بدست می‌آید.
- تفاضل دو تابع kernel همواره یک کرنل معتبر است.
- اگر در یک مسأله رگرسیون رابطه‌ی بین $x = [x_1 \ x_2 \ x_3]^T$ و y را به صورت $y = \alpha_1 x_1^2 + \alpha_2 \sin x_2 x_3$ در نظر بگیریم. می‌توان با استفاده از رگرسیون خطی، مقادیر پارامترهای α_1, α_2 را بدست آورد.
- روش پنجره پارزن زمانی که تعداد نمونه‌ها بینهایت باشد، همواره به توزیع اصلی داده‌ها میل می‌کند.
- روش SVM نسبت به عدم توازن در تعداد نمونه‌های دو کلاس مقاوم است.

سوال ۲ (۳۰ نمره)

متغیر تصادفی X را با توزیع احتمال نمایی با پارامتر λ را در نظر بگیرید:

$$P(X) = \lambda e^{-\lambda x}$$

فرض کنید یک مجموعه داده‌ای شامل n نمونه‌ی $D = \{X_1, \dots, X_n\}$ از این متغیر تصادفی را در اختیار داریم.

الف) (۱۰ نمره) تابع لگاریتم درست‌نمایی^۲ را تشکیل داده و تخمین‌گر بیشینه درست‌نمایی^۳ را برای پارامتر λ بدست آورید.

ب) (۱۰ نمره) توزیع احتمال پیشین^۴ زیر را برای پارامتر λ در نظر بگیرید:

$$p(\lambda) = \text{Gamma}(\lambda | \alpha, \beta) = c \lambda^{\alpha-1} e^{-\beta\lambda}$$

که در رابطه‌ی بالا، c یک ضریب ثابت است و α و β پارامترهای توزیع گاما هستند. توزیع احتمال پسین^۵ را برای پارامتر λ بدست آورید (نیازی به محاسبه ضریب ثابت توزیع پسین نیست):

$$p(\lambda|D) = ?$$

ج) (۴ نمره) آیا توزیع احتمال پیشین فوق، یک conjugate prior برای پارامتر λ است؟ توضیح دهید.

¹ Regularization Term

² Log-Likelihood

³ Maximum Likelihood

⁴ Prior distribution

⁵ Posterior Distribution

د) (۳ نمره) با استفاده از توزیع احتمال پیشین فوق، تخمین گر MAP برای پارامتر λ چیست؟ (راهنمایی: مقدار بیشینه توزیع گاما در نقطه $\lambda = \frac{a-1}{\beta}$ رخ می دهد).

ه) (۳ نمره) آیا اگر $n \rightarrow +\infty$ آنگاه، تخمین گر MAP به تخمین گر ML میل می کند؟

سوال ۳ (۱۵ نمره)

فرض کنید برای $x \in [0, 3]$ توزیع های مربوط به دو کلاس به صورت زیر باشد:

$$p(x|y=0) = \frac{x^2}{9}$$

$$p(x|y=1) = \frac{x}{9} + \frac{1}{6}$$

بازه های نواحی کلاس اول و دوم را توسط طبقه بند بهینه بیز بدست آورید (احتمال پیشین کلاس ها را یکسان در نظر بگیرید).

سوال ۴ (۲۲ نمره)

الف) (۱۰ نمره) ثابت کنید در طبقه بند SVM ، اندازه ی حاشیه برابر است با $\frac{2}{\|w\|_2}$ که در آن w بردار نرمال ابرصفحه ی جدا کننده است.

ب) (۶ نمره) توضیح دهید که در طبقه بند SVM ، مقدار پارامتر عرض از مبدا چگونه محاسبه می شود.

ج) (۶ نمره) در روش $kernel-SVM$ ، توضیح دهید که یک نمونه ی جدید چگونه دسته بندی می شود و چرا برای طبقه بندی آن، نیازی به داشتن همه ی داده های آموزشی نیست؟

سوال ۵ (۱۵ نمره)

یک مسأله رگرسیون خطی با مجموعه داده ی آموزشی $\{(x_1, y_1), \dots, (x_n, y_n)\}$ را در نظر بگیرید ($y_i \in \mathbb{R}$ و $x_i \in \mathbb{R}^d$). اگر از تابع هزینه زیر استفاده کنیم:

$$L(w) = \sum_{i=1}^n (w^T x_i - y_i)^2 + \lambda \|w\|_2^2$$

که در آن λ یک ضریب ثابت مثبت است، فرم بسته مقدار بهینه w را بدست آورید.